

سرمقاله

اقتصاد با دستور تولید نمی‌کند

شورای سردبیری

اقتصاد ایران در مقطعی قرار گرفته که فاصله میان هدفگذاریهای رسمی و ظرفیت واقعی بنگاهها به یکی از مهمترین چالشهای سیاستگذاری تبدیل شده است. سخنگفتن از افزایش صادرات، رشد سرمایهگذاری، توسعه صنعتی و بهبود معیشت، بدون توجه به پیششرطهای تحقق این اهداف، نمیتواند به تغییر پایدار وضعیت اقتصادی منجر شود. رشد اقتصادی در نهایت محصول تصمیم میلیونها عامل اقتصادی است؛ تصمیمهایی که به قیمتها، دسترسی به منابع، اعتماد به آینده و امکان محاسبه ریسک وابستهاند. اگر این متغیرها به اندازه کافی قابل پیشبینی نباشند، حتی سیاستهایی که در ظاهر با هدف حمایت از تولید طراحی شدهاند، ممکن است به نتیجه‌مورد انتظار نرسند.

هشدارهای تازه درباره کاهش صادرات، دشواری تأمین مالی صادرکنندگان و اثر ناترازی انرژی بر صنعت، بیانگر آن است که اقتصاد با مجموعه‌ای از محدودیت‌های بههمپیوسته مواجه است. بنگاهی که سفارش دارد اما نقدینگی کافی برای اجرای آن ندارد، با دستور افزایش تولید نمیتواند ظرفیت خود را توسعه دهد. کارخانه‌ای که از تأمین انرژی پایدار مطمئن نیست، صرفاً با اعلام مشوق سرمایهگذاری به خرید ماشینآلات جدید ترغیب نمیشود.

ادامه در همین صفحه

فرصت امروز

برای کسب وکار آفرینی

تسویه کامل مطالبات گندم‌کاران با پرداخت ۴۵۰ همت

معاون رئیس جمهور گفت: دولت حدود ۴۵۰ هزار میلیارد تومان برای خرید گندم هزینه کرده و سازمان برنامه و بودجه تمام مطالبات گندم‌کاران را از حدود ۱۰ روز پیش تسویه کرده است. به گزارش خبرگزاری مهر، سید حمید پورمحمدی گفت: با توجه به گسترده‌گی جغرافیایی و جمعیت کشور، کاهش وابستگی به واردات کالاهای اساسی و تقویت تولید داخلی باید با جدیت دنبال شود...

صادرات در تله نقدینگی

افت صادرات غیرنفتی و درخواست تازه فعالان اقتصادی برای انعطاف در تعهدات ارزی، بار دیگر مسئله تأمین مالی تجارت خارجی را به یکی از اولویت‌های اقتصاد ایران تبدیل کرده است. پرسش اصلی این است که چگونه می‌توان جریان صادرات را در شرایط افزایش هزینه‌های حمل، دشواری نقل‌وانتقال پول و کمبود سرمایه در گردش حفظ کرد؟ اقتصاد ایران در حالی وارد ماه دوم نیمه دوم سال ۱۴۰۵ شده که تجارت خارجی با مجموعه‌ای از فشارهای هم‌زمان مواجه است. کاهش توان تأمین مالی بنگاه‌ها، محدودیت‌های پرداخت بین‌المللی، افزایش هزینه‌های جابه‌جایی کالا و دشواری ایفای تعهدات ارزی، شرایطی ایجاد کرده که حتی صادرکنندگان دارای بازار و مشتری نیز برای ادامه فعالیت با موانع جدی روبه‌رو هستند. این وضعیت، مسئله صادرات را از یک موضوع صرفاً تجاری به مسئله‌ای مرتبط با استمرار تولید و حفظ اشتغال تبدیل کرده است. در...

۴۰ همت املاک دولتی در انتظار واگذاری؛

هزاران متر زمین بلااستفاده است

مدیریت و کسبوکار

مشتری بعدی شما را چه کسی معرفی می‌کند؟

افزایش هزینه تبلیغات دیجیتال، بسیاری از کسب‌وکارها را به بازنگری در روش جذب مشتری واداشته است. یکی از ظرفیت‌های کمتر استفاده‌شده، تبدیل رضایت مشتریان فعلی به یک جریان قابل اندازه‌گیری برای جذب مشتریان جدید است. در بسیاری از شرکت‌ها، بخش قابل توجهی از بودجه بازاریابی صرف تبلیغات، تولید محتوا و جذب مخاطبانی می‌شود که هنوز تجربه مستقیمی از محصول ندارند. این هزینه‌ها زمانی توجیه دارند که مشتریان جدید با حاشیه سود مناسب جذب شوند و در آینده نیز برای شرکت ارزش ایجاد کنند. اما افزایش رقابت تبلیغاتی می‌تواند هزینه جذب هر مشتری را بالا ببرد و اثربخشی کمپین‌ها را کاهش دهد. در مقابل، مشتری فعلی که تجربه مطلوبی از خرید داشته است، ممکن است محصول یا خدمت را به دیگران معرفی کند. این معرفی به دلیل وجود اعتماد قبلی میان افراد...

اقتصاد با دستور تولید نمی‌کند

جدید در چه تعداد روز سال قابلیت استفاده خواهند داشت، نمیتواند بازده واقعی سرمایهگذاری را با دقت کافی محاسبه کند. محدودیت انرژی، تغییر زمان تحویل تجهیزات، طولانی‌شدن دریافت مجوز، تأخیر در دریافت منابع یا ابهام درباره بازار فروش میتواند دوره بازگشت سرمایه را تغییر دهد. هرچه دامنه این عدم قطعیت بیشتر باشد، سرمایهگذار برای پذیرش پروژه بازده بالاتری مطالبه میکند یا اساساً سرمایهگذاری را به تعویق می‌اندازد.

نتیجه آن است که حتی وجود منابع مالی نیز لزوماً به شکلگیری سرمایهگذاری جدید منجر نخواهد شد. از این منظر، اصلاح فضای تولید نباید به افزایش تسهیلات بانکی تقلیل پیدا کند. تأمین مالی اهمیت اساسی دارد، اما اگر سایر موانع پابرجا باشند، منابع جدید ممکن است صرف جبران زیان عملیاتی، تأمین موجودی پر هزینه یا پرداخت بدهیهای گذشته شوند. سرمایهگذاری مولد زمانی تقویت میشود که بنگاه بتواند درباره ظرفیت عملیاتی، تقاضای بازار، هزینه تمام‌شده و مقررات آینده برآورد قابل اتکایی داشته باشد. وظیفه سیاستگذار فقط فراهمکردن منابع نیست؛ بلکه کاهش هزینه عدم قطعیت برای فعال اقتصادی نیز هست. ناترازی انرژی نمونه روشنی از این رابطه است. محدودیت عرضه انرژی نهتنها تولید امروز را کاهش میدهد، بلکه بر تصمیم سرمایهگذاری فردا نیز اثر میگذارد. بنگاهی که نمیداند تجهیزات

بازده مناسبی داشته باشد، اما سرمایهگذار در عمل با مجموعه‌ای از ریسکهای اجرایی روبه‌رو باشد که محاسبه آنها دشوار است. محدودیت انرژی، تغییر زمان تحویل تجهیزات، طولانی‌شدن دریافت مجوز، تأخیر در دریافت منابع یا ابهام درباره بازار فروش میتواند دوره بازگشت سرمایه را تغییر دهد. هرچه دامنه این عدم قطعیت بیشتر باشد، سرمایهگذار برای پذیرش پروژه بازده بالاتری مطالبه میکند یا اساساً سرمایهگذاری را به تعویق می‌اندازد. نتیجه آن است که حتی وجود منابع مالی نیز لزوماً به شکلگیری سرمایهگذاری جدید منجر نخواهد شد. از این منظر، اصلاح فضای تولید نباید به افزایش تسهیلات بانکی تقلیل پیدا کند. تأمین مالی اهمیت اساسی دارد، اما اگر سایر موانع پابرجا باشند، منابع جدید ممکن است صرف جبران زیان عملیاتی، تأمین موجودی پر هزینه یا پرداخت بدهیهای گذشته شوند. سرمایهگذاری مولد زمانی تقویت میشود که بنگاه بتواند درباره ظرفیت عملیاتی، تقاضای بازار، هزینه تمام‌شده و مقررات آینده برآورد قابل اتکایی داشته باشد. وظیفه سیاستگذار فقط فراهمکردن منابع نیست؛ بلکه کاهش هزینه عدم قطعیت برای فعال اقتصادی نیز هست. ناترازی انرژی نمونه روشنی از این رابطه است. محدودیت عرضه انرژی نهتنها تولید امروز را کاهش میدهد، بلکه بر تصمیم سرمایهگذاری فردا نیز اثر میگذارد. بنگاهی که نمیداند تجهیزات

صادرکننده‌های که درباره زمان وصول مطالبات و هزینه حمل اطمینان ندارد، نمیتواند با تکیه بر اهداف کلان صادراتی، قرارداد بلندمدت بدون ریسک امضا کند. در همه این موارد، مسئله اصلی نبود هدف اقتصادی نیست؛ بلکه فاصله میان هدف و مجموعه شرایطی است که تحقق آن را ممکن میکند.

یکی از ضعفهای مزمن در سیاستگذاری اقتصادی، تمرکز بر شاخصهای نهای و کم‌توجهی به سازوکارهای ایجادکننده آنهاست. افزایش صادرات یک نتیجه است؛ نه ابزاری که بتوان به تعیین عدد آن را به وجود آورد. رشد سرمایهگذاری نیز نتیجه اعتماد سرمایهگذار به بازده مورد انتظار و امکان مدیریت خطرات آینده است. زمانی که هزینههای تولید، مقررات تجاری، نحوه تأمین انرژی یا شرایط دسترسی به منابع مالی با عدم قطعیت بالا همراه باشد، فعال اقتصادی معمولاً حق تصمیمهای خود را کوتاهتر میکند. کوتاهشدن افق تصمیمگیری به معنای ترجیح فعالیتهای سریع‌الند، کاهش تمایل به پروژههای بلندمدت و احتیاط در توسعه ظرفیت است. چنین رفتاری ممکن است در سطح بنگاه غفلانی باشد، اما در مقیاس اقتصاد کلان به کاهش سرمایهگذاری مولد منجر میشود.

برای درک این مسئله باید میان سودآوری بالقوه و امکان تحقق سود تفاوت گذاشت. ممکن است یک پروژه صنعتی روی کاغذ

بی‌تردید به حفظ ارزش بول ملی یاری می‌رساند، گرچه ممکن است در کوتاهمدت فرایند اخذ تسهیلات را برای بخش‌هایی از متقاضیان دشوارتر سازد.

چارچوب واکنشی اعلام‌شده بر سه محور اصلی استوار است. محور اول بر اعمال محدودیت‌های مقداری بر رشد ترازنامه بانک‌ها متمرکز است؛ به این معنا که بانک مرکزی سقف مشخص و غیرقابل عبوری برای انبساط دفاتر مالی تعیین می‌کند و هر بانکی از این مرز عبور کند، ملزم به توقف فوری پرداخت تسهیلات تازه خواهد بود. محور دوم ناظر بر تقویت کیفیت دارایی‌هاست؛ دارایی باکیفیت به معنای وامی است که بازپرداخت منظم دارد و به مطالبات معوق، سوخت‌شده و منجمد تبدیل نمی‌شود. محور سوم ارتقای سلامت ساختار مالی بانک‌ها را هدف گرفته است تا با احیای بنیه خود، کمترین نیاز را به استقراض از بانک مرکزی داشته باشند؛ چراکه استقراض بانک‌ها از نهاد ناظر یکی از مخرب‌ترین کانال‌های جهش پایه پولی است. اشاره به ذخایر ارزی در دسترس نیز حامل این پیام روشن است که انضباط داخلی ریال در موارات مدیریت هوشمند بازار ارز پیش خواهد رفت.

کشمکش نقدینگی و تولید

اجرای این بسته سیاستی همواره با یک پارادوکس ساختاری روبه‌رو بوده است. از یک طرف واحدهای تولیدی و بنگاه‌های اقتصادی برای ادامه حیات در شرایط تورمی به تأمین سرمایه در گردش و وام‌های مستمر وابستگی دارند و از سوی دیگر، انبساط بی‌مهار همان تسهیلات به سوخت ساختار موتور تورم بدل می‌شود. سقف‌گذاری ترازنامه سابقهای مسبوق دارد، اما اکنون آزمون اصلی در تعیین رقم این سقف‌ها، میزان انعطاف‌پذیری هوشمندانه و زمان‌بندی دقیق اجرای آن نهفته است تا تعادل میان مهار قیمت‌ها و تداوم تأمین مالی بخش مولد کشور حفظ شود.

خود را به‌صورت منظم پایش نمیکند، قراردادهای فاقد سناریوی تأخیر میپذیرد یا بدون توجه به ظرفیت واقعی تولید تعهد فروش ایجاد میکند، در برابر شوکیهای اقتصادی آسیب‌پذیرتر میشود. مدیریت حرفهای در شرایط دشوار، بیش از هر زمان دیگر به کنترل هزینه، تنوع مشتری، مدیریت مطالبات، بهروری و تصمیمگیری مبتنی بر داده نیاز دارد. بنابراین اصلاح سیاستهای کلان و ارتقای کیفیت مدیریت بنگاه، دو مسیر مکمل هستند؛ نه جایگزین یکدیگر. با این حال، نمیتوان از مدیران انتظار داشت همه ریسکهای ساختاری اقتصاد را در سطح بنگاه جبران کنند. نصب تجهیزات پشتیبان انرژی، نگهداری موجودی اضافی، تأمین مالی گران و یافتن مسیرهای جایگزین حمل، هر کدام هزینههایی دارند که در نهایت بر قیمت محصول و قدرت اثر میگذارد. اگر بخش بزرگی از توان مدیریتی بنگاه صرف مقابله با اختلالات دائمی شود، فرصت کمتری برای نوآوری، افزایش کیفیت و ورود به بازارهای جدید باقی میماند. این همان هزینه‌ای است که در بسیاری از گزارشهای رسمی به‌خوبی دیده نمیشود: منابعی که بهای توسعه کسبوکار، صرف سازگارشدن با نااطمینانی میشوند. اولویت سیاست اقتصادی باید از اعلام اهداف بیشتر به رفع کفایت سرمایه‌استاندارد، نقدینگی مطمئن و دارایی‌های نقدپذیر، افزایش قابلیت اتکای تأمین انرژی، بهبود سرعت وصول مطالبات

تغییر زمین بازی نظارت پولی؛ پایان مسابقه رشد با خلق بدهی

کنترل ترازنامه برای چیست؟

کارشناسان ارشد حقوقی و بانکی تأکید می‌کنند که کنترل ترازنامه مؤثرترین ابزار بانک مرکزی برای مهار انبساط نقدینگی، پیشگیری از تعمیق ناترازی و پایدارسازی نظام پولی کشور است. بانک در ماهیت خود نهادی واسطه‌ای است که منابع جامعه را تجهیز کرده و آن را در قالب تسهیلات و سرمایه‌گذاری تخصصی می‌دهد. هرگاه گسترش این چرخه از آستانه ظرفیت مالی و سرمایه‌ای بانک فراتر رود، حاصل آن جز رشد لگام‌گسیخته اعتبارات و جهش نقدینگی نخواهد بود.

بین‌بانکی یا استقراض از بانک مرکزی گره می‌زنند. در چنین بزرگ‌تر شدن حجم ترازنامه هرگز نشانه موفقیت تجاری نیست، بلکه علامت واضحی از فرو رفتن در گرداب ناترازی و اعتیاد به منابع کوتاهمدت پریسک استیزگ‌تر شدن حجم ترازنامه هرگز نشانه موفقیت تجاری نیست، بلکه علامت واضحی از فرو رفتن در گرداب ناترازی و اعتیاد به منابع کوتاهمدت پریسک است. از این رو، فلسفه کنترل ترازنامه را می‌توان در سه هدف پیوسته خلاصه کرد: مهار رشد نقدینگی، صیانت از سلامت شبکه بانکی و سد کردن مسیر رشد نامتوازن دارایی‌ها و بدهی‌ها.

از کنترل دارایی‌ها تا کنترل بدهی‌ها

بزرگ‌ترین تحول ساختاری در پاییز ۱۴۰۴ با تصویب و ابلاغ اصلاحیه ضوابط ناظر بر کنترل مقداری ترازنامه رخ داد؛ جایی که مقررات قدیمی ملغی شد و مرکز ثقل سیاست‌گذاری پولی تغییری اساسی یافت. در چارچوب گذشته، ناظر پولی تمرکز خود را تنها بر کنترل قند قلم مشخص در سمت دارایی‌های ترازنامه گذاشته بود. اما در ویرایش جدید، «قلام خالص بدهی مشمول» در قلب

کنترل‌های مقداری جای گرفته است.

به بیان ساده، بانک مرکزی دیگر نظاره‌گر صرف این نیست که دارایی‌های یک بانک چقدر رشد کرده، بلکه کانون توجه این است که این رشد با چه پشتوانه‌ای ایجاد شده و بانک برای دسترسی به آن چه میزان بدهی به بار آورده است. در این الگوی نو، سپرده‌های اشخاص غیردولتی، خالص بدهی بانک به بانک مرکزی و بدهی به سایر بانک‌ها اهمیت دوچندان می‌یابند.

بنابراین بانکی که در ظاهر رشد دارایی موهجی نشان می‌دهد اما بار مالی آن را از طریق استقراض‌های پنهان یا اضافه‌پرداخت تأمین کرده، فوراً در تور نظارتی گرفتار می‌شود. همه بانک‌ها یک سقف رشد ندارند

یکی دیگر از ارکان تحول، برچیده شدن رویکرد خط‌کشی یکسان برای تمامی بانک‌هاست. تعیین حد مجاز خالص بدهی مشمول اکنون به صورت کاملاً تفکیک‌شده و متناسب با امتیاز عملکردی هر مؤسسه صورت می‌گیرد. بانک سالم و منضبط هرگز نباید در یک سطح با بانک ناتراز و پرریسک سنجیده شود. بانکی با کفایت سرمایه استاندارد، نقدینگی مطمئن و دارایی‌های نقدپذیر، استحقاق بر خورداری از ظرفیت اعتباری بالاتری را نسبت به بانکی دارد که از کمبود سرمایه و مطالبات غیرجاری رنج می‌برد. شاخص‌های امتیازدهی شامل سه مؤلفه کلیدی شامل سلامت بانکی (رتبه‌بندی CAMELS)، نسبت کفایت سرمایه و وضعیت اضافه‌پرداخت، عملکرد اعتباری (نسبت تسهیلات به سپرده‌ها و تمرکززدایی اعتباری به نفع تأمین مالی تزجیریه تولید) و در نهایت، کیفیت تعامل و انضباط سامانه‌ای با بانک مرکزی است. بر این اساس، کنترل ترازنامه نه مانعی عام در برابر جذب سپرده است و نه ایستگاهی برای توقف تسهیلات، بلکه ساختاری برای مدیریت کیفیت تعهدات به شمار می‌رود.

دولتی، شفافسازی مقررات و فراهمکردن ابزارهای تأمین مالی متناسب با نیاز واقعی بنگاهها، اقداماتی هستند که اثر آنها را میتوان سنجید. هر اصلاح باید دارای شاخص عملکرد، زمان اجرا و مسئول مشخص باشد. بدون چنین سازوکاری، حتی برنامه‌های اقتصادی درست نیز ممکن است در مرحله اجرا به مجموعه‌ای از وعده‌های پراکنده تبدیل شوند.

اقتصاد ایران برای حرکت به سمت رشد پایدار، بیش از هر چیز به افزایش قابلیت پیشبینی نیاز دارد. سرمایهگذار باید بتواند درباره آینده پروژه خود محاسبه کند، تولیدکننده باید از ظرفیت عملیاتی قابل اتکا برخوردار باشد و صادرکننده باید امکان ارزیابی واقعی هزینه و زمان اجرای قرارداد را داشته باشد. بهبود این شرایط لزوماً یک رویکرد بزرگ و ناگهانی نیست؛ ممکن است از مجموعه‌ای اصلاحات کوچک اما مستمر آغاز شود. اهمیت این اصلاحات در آن است که تصمیم اقتصادی را از واکنشت کوتاهمدت به برنامه‌ریزی بلندمدت تبدیل میکنند.

اقتصاد با دستور رشد نمیکند. رشد زمانی می‌افتد که تولید، سرمایهگذاری و صادرات برای فعال اقتصادی به تصمیمیهای قابل محاسبه و دارای توجیه اقتصادی تبدیل شوند. معیار موفقیت تسهیلات دستوری دولت از تصمیمات تجاری مدیران بانک‌ها کشور و توان واقعی بنگاهها برای استفاده از آن.

از ابلاغ سقف تا پایش سامانه‌ای

کارآمدی این ضوابط به این وابسته است که نظارت از یک فرایند ایستا و مبتنی بر بازرسی‌های گذشته‌نگر به یک پایش برخط و دادمحور تبدیل شود. پیاده‌سازی سامانه یکپارچه نظارت (سین) با همین کارکرد عملیاتی شده است تا فاصله میان ابلاغ بخشنامه تا اجرای آن به صفر میل کند.

دریافت مستمر داده‌ها، مقایسه لحظهای با حدود مقرر و امکان اقدام پیشگیرانه، بستری شفاف فراهم می‌سازد که البته لازمه پایداری آن، شفافیت در نحوه محاسبه اوزان شاخص‌ها و حق بازنگری برای شبکه بانکی است.

تکالیف قانونی، ضمانت اجرا و پایان تساهل

بانک ناتراز به دلیل فقر سرمایه و انجماد منابع، اگر محدود نشود، هر روز ناترازی خود را عمیق‌تر خواهد کرد. در اصول نظارت احتیاطی، هیچ تفاوتی میان بانک دولتی و خصوصی در پذیرش ریسک وجود ندارد؛ و این وجود، به منظور ارزیابی واقع‌بینانه عملکرد، ضروری است حساب تکالیف قانونی و سیاستگذار نیز باید همین باشد: کاهش فاصله میان ظرفیت بالقوه کاملاً تفکیک شود.

از سوی دیگر، با پیش‌بینی تنبیهات بازدارنده ساختاری، دوره توصیه‌های اخلاقی در نظارت پولی به پایان رسیده است. اعمال سخت‌گیری در ربیو و مه‌تر از هم، ثبت روزانه اضافه‌پرداخت‌ها به عنوان بدهی قطعی، امکان استعمال‌های صوری و پنهان‌سازی کسری‌ها را از بین می‌برد.

بنابراین تلفیق انضباط در سمت بدهی‌ها با شفافیت سامانه‌ای، آغازگر تحولی عمیق در ساختار بانکی است که می‌تواند با پایان دادن به حیطاخولت نهادهای ناسالم، بسترساز ثبات قیمتی پایدار در اقتصاد کشور گردد.

خبرنامه

ردپای کارت‌خوان‌ها در قطع آنتن برخی گوشی‌ها

سختگویی انجمن تلفن همراه با اشاره به سوءاستفاده از شناسه IMEI دستگاه‌های پوز روی برخی گوشی‌ها و قطع خدمات آن‌ها تاکید کرد: این موضوع ارتباطی با واردات قانونی ندارد و خریداران باید با مراجعه به فروشگاه‌های معتبر، پیش از خرید شناسه IMEI را از سامانه همتا استعلام بگیرند.

میثم دوست‌محمدی در گفت‌وگو با ایسنا، در خصوص مطالب مطرح شده پیرامون مشکلات شناسه IMEI و غیرفعال شدن آنتن برخی گوشی‌های تلفن همراه اظهار کرد: بر اساس اطلاعات مطرح شده ظاهرا در فرآیندی شناسه IMEI برخی دستگاه‌های کارت‌خوان (POS) بر روی گوشی‌های تلفن همراه مورد استفاده قرار گرفته و این موضوع موجب بروز مشکلاتی در شناسایی و ارائه خدمات شبکه به برخی از این گوشی‌ها شده است.

وی تصریح کرد: نکته مهم این است که چنین اقدامی ارتباطی با فرآیند قانونی واردات، تامین و توزیع تلفن همراه ندارد و نباید آن را به فعالانd که در شبکه رسمی تامین و توزیع کالا فعالیت می‌کنند، تعمیم داد.

سختگویی انجمن تلفن همراه، تبلت و لوازم جانبی ایران درباره گمانه‌زنی‌های مطرح شده پیرامون حجم گوشی‌های با شناسه نامعتبر گفت: در خصوص تعداد دستگاه‌های درگیر این موضوع، تا زمانی که آمار دقیق و مستندی از سوی مراجع مسئول اعلام نشده، نمی‌توان درباره تعداد واقعی این دستگاه‌ها اظهارنظر قطعی کرد. تعمیم یک تخلف احتمالی به کلیت بازار، علاوه بر ایجاد نگرانی در میان مصرف‌کنندگان، می‌تواند اعتبار فعالانی را که به‌صورت سالم و قانونمند مشغول فعالیت هستند، تحت تاثیر قرار دهد.

دوست محمدیخاطر نشان کرد: البته این موضوع به معنای نادیده گرفتن مشکلات احتمالی یا زیر سؤال بردن اصل موضوع نیست. آنچه اهمیت دارد این است که اجازه دهیم مراجع ذی‌صلاح در فضای آرام و به دور از حاشیه‌سازی، تمامی ابعاد موضوع را به‌صورت دقیق و کارشناسی بررسی کنند و چنانچه تخلفی صورت گرفته باشد مطابق قوانین و مقررات با افراد خاطی برخورد شود.

سختگویی انجمن تلفن همراه افزود: طبیعتا هدف ما حمایت از فعالیت اقتصادی سالم، حفظ حقوق فعالان قانونی صنف و صیانت از حقوق مصرف‌کنندگان است و مقدماتی برخورد با هر گونه تخلف احتمالی باید بر اساس مستندات معتبر و بدون ایجاد فضای بی‌اعتمادی نسبت به کلیت بازار صورت گیرد. وی در پایان با توصیه به خریداران بازار تلفن همراه اظهار کرد: مصرف‌کنندگان هنگام خرید گوشی تلفن همراه، علاوه بر مراجعه به فروشگاه‌های معتبر، حتما پیش از نهایی کردن خرید، شناسه IMEI دستگاه را از طریق سامانه‌های رسمی مربوطه، از جمله سامانه همتا، استعلام گرفته و از اصالت و وضعیت قانونی دستگاه اطمینان حاصل کنند چراکه این اقدام می‌تواند نقش مؤثری در پیشگیری از بروز مشکلات احتمالی برای خریداران و حفظ حقوق مصرف‌کنندگان داشته باشد.

بازگشت بورس تهران به مدار صعودی

بورس تهران پس از دو روز افت سنگین، معاملات امروز دوشنبه را با رشد شاخص‌های کل و هم وزن به پایان رساند؛ به طوری که شاخص کل بیش از ۷۳ هزار واحد افزایش یافت و شاخص هم وزن نیز رشد قابل توجهی را تجربه کرد. با این حال، تداوم این روند صعودی به وضعیت ریسک‌های حاکم بر بازار و عملکرد شرکت‌ها بستگی دارد.

به گزارش ایسنا، بورس تهران امروز دوشنبه ۲۷ مهرماه پس از دو روز افت قابل توجه، بار دیگر به مدار صعودی بازگشت و شاخص‌های اصلی بازار سهام سبزپوش شدند. شاخص کل بورس تهران در پایان معاملات امروز با رشد ۷۳ هزار و ۲۸۰ واحدی به سطح هشت میلیون و ۲۵۳ هزار واحد رسید. شاخص کل هم وزن نیز همسو با شاخص کل حرکت کرد و با افزایش حدود ۳۳ هزار واحدی، در محدوده دو میلیون و ۲۲۲ هزار واحد ایستاد. رشد هم زمان شاخص کل و شاخص هم وزن نشان می‌دهد که تحرکات مثبت معاملات امروز تنها به تعدادی از شرکت‌های بزرگ بازار محدود نبوده و سهام شرکت‌های کوچک تر نیز در مجموع با افزایش قیمت مواجه شده‌اند. با این حال، برای ارزیابی دقیق تر گسترده‌گی تقاضا، بررسی تعداد نمادهای مثبت و منفی و میزان ورود و خروج پول حقیقی نیز ضروری است.

در جریان معاملات امروز بورس تهران، ۹۰۰۳ هزار و ۵۴۷ معامله به ثبت رسید و ارزش معاملات بازار به حدود ۳۲.۹ همت رسید. از جمله نمادهای اثرگذار بر شاخص کل بورس در معاملات امروز می‌توان به فارس، فملی، تابان، فولاد، تاپیکو، تاصیکو و پارسیان اشاره کرد.

فراپورس نیز همسو با بورس تهران صعودی شد در سوی دیگر بازار سرمایه، فراپورس ایران نیز معاملات امروز را با رشد شاخص کل به پایان رساند. شاخص کل فراپورس با افزایش هزار و ۱۱۲ واحدی به سطح ۶۶ هزار و ۲۵۷ واحد رسید. تعداد معاملات فراپورس در روز جاری به ۶۶۰ هزار و ۵۸۶ فقره رسید. نمادهای کتگر، آریا، مارون، ومینا، فجهان، شران و ارفع نیز از جمله نمادهای اثرگذار بر شاخص کل فراپورس بودند.

صعود امروز؛ پایان اصلاح یا وقفه‌ای در روند نزولی؟

بازگشت شاخص‌های بورس و فراپورس به محدوده مثبت پس از دو روز افت سنگین، می‌تواند نشانه‌ای از افزایش تقاضا در سطوح قیمتی فعلی باشد؛ با این حال، رشد یک روزه به‌تنهایی برای نتیجه گیری درباره پایان روند اصلاحی بازار کافی نیست. در شرایطی که بازار سرمایه طی هفته‌های اخیر نوسانات قابل توجهی را تجربه کرده، تداوم صعود به عواملی همچون وضعیت ریسک‌های سیستماتیک، تحولات سیاسی و اقتصادی، انتشار گزارش‌های عملکرد شرکت‌ها و پایداری تقاضا بستگی دارد. از سوی دیگر، رشد هم‌زمان شاخص کل و هم‌وزن در معاملات امروز می‌تواند نشانه مثبتی از همراهی بخش‌های مختلف بازار با روند صعودی باشد.

بر این اساس، معاملات امروز را می‌توان بازگشتی مثبت پس از دو روز افت سنگین ارزیابی کرد؛ هرچند هنوز برای قضاوت درباره تثبیت روند صعودی بورس تهران به شواهد بیشتری نیاز است.

افت صادرات غیرنفتی و درخواست تازه فعالان اقتصادی برای انعطاف در تعهدات ارزی، بار دیگر مسئله تأمین مالی تجارت خارجی را به یکی از اولویت‌های اقتصاد ایران تبدیل کرده است. پرسش اصلی این است که چگونه می‌توان جریان صادرات را در شرایط افزایش هزینه‌های حمل، دشواری نقل‌وانتقال پول و کمبود سرمایه در گردش حفظ کرد؟ اقتصاد ایران در حالی وارد ماه دوم نیمه دوم سال ۱۴۰۵ شده که تجارت خارجی با مجموعه‌ای از فشارهای هم‌زمان مواجه است. کاهش توان تأمین مالی بنگاه‌ها، محدودیت‌های پرداخت بین‌المللی، افزایش هزینه‌های جابه‌جایی کالا و دشواری ایفای تعهدات ارزی، شرایطی ایجاد کرده که حتی صادرکنندگان دارای بازار و مشتری نیز برای ادامه فعالیت با موانع جدی روبه‌رو هستند. این وضعیت، مسئله صادرات را از یک موضوع صرفاً تجاری به مسئله‌ای مرتبط با استمرار تولید و حفظ اشتغال تبدیل کرده است.

در تازه‌ترین نشست فعالان اقتصادی، رئیس اتاق بازرگانی ایران بر ضرورت انعطاف در سازوکار ایفای تعهدات ارزی تأکید کرده و خواستار تأمین سرمایه در گردش صادرکنندگان شده است. هم‌زمان، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس از کاهش ۲۰ درصدی صادرات کالا در شش‌ماه نخست سال خبر داده است. این دو موضوع اگرچه از دو زاویه متفاوت مطرح شده‌اند، اما به یک واقعیت مشترک اشاره دارند: هزینه و دشواری حفظ جریان صادرات افزایش یافته و سازوکارهای موجود تأمین مالی و تسویه ارزی برای همه بنگاه‌ها پاسخگو نیست.

مسئله فقط بازگشت ارز نیست

در سال‌های گذشته، بخش مهمی از سیاست‌گذاری ارزی بر چگونگی بازگشت ارز حاصل از صادرات متمرکز بوده است. هدف این سیاست، تأمین منابع ارزی کشور و مدیریت بازار ارز بوده، اما اجرای آن در شرایط محدودیت مبادلات بین‌المللی، تفاوت میان صنایع و بازارهای صادراتی را به یکی از نقاط اصطکاک میان دولت و بخش خصوصی تبدیل کرده است.

یک صادرکننده ممکن است کالای خود را به بازار خارجی تحویل دهد، اما دریافت وجه معامله، تبدیل ارز، انتقال منابع و استفاده مجدد از درآمد صادراتی برای خرید مواد اولیه، در زمان کوتاهی امکان‌پذیر نباشد. اگر الزام ارزی بدون توجه به چرخه واقعی وصول مطالبات تعیین شود، بنگاه ناچار خواهد بود میان ادامه صادرات، حفظ نقدینگی و رعایت مقررات تصمیمی پرهزینه بگیرد.

این وضعیت به‌ویژه برای بنگاه‌های کوچک و متوسط اهمیت بیشتری دارد. شرکت‌های بزرگ ممکن است به شبکه گسترده‌تری از تأمین‌کنندگان، منابع اعتباری و قراردادهای بلندمدت دسترسی داشته باشند؛ اما صادرکننده کوچک معمولاً باید بخش قابل توجهی از هزینه تولید، بسته‌بندی و حمل را پیش از دریافت وجه پرداخت کند. در چنین شرایطی، افزایش فاصله میان زمان پرداخت هزینه‌ها و

صادرات در تله نقدینگی

در سناریوی دوم، اصلاحات محدود در حوزه تأمین مالی، تسهیل مرزها و انعطاف در زمان‌بندی تعهدات ارزی اجرا می‌شود. چنین اقداماتی می‌تواند بخشی از فشار کوتاه‌مدت را کاهش دهد، اگرچه مشکلات ساختاری مربوط به محدودیت نقل‌وانتقال مالی و هزینه‌های تولید همچنان باقی خواهند ماند.

در سناریوی سوم، اصلاحات تجاری با ابزارهای بیمه صادراتی، تسهیلات متناسب با چرخه وصول مطالبات، توسعه بازارهای جایگزین و شفاف‌سازی مقررات ارزی همراه می‌شود. در این حالت، امکان برنامه‌ریزی میان‌مدت برای بنگاه‌ها افزایش خواهد یافت و حفظ بازارهای موجود از اتکای صرف به تخفیف قیمتی فاصله می‌گیرد. تحقق هر سناریو به تصمیم‌های سیاستی و شرایط تجارت بین‌المللی وابسته است و نمی‌توان نتیجه آن را از پیش قطعی دانست.

برندگان و بازندگان

در شرایط کنونی، صادرکنندگانی که مشتریان متنوع، نقدینگی کافی، قراردادهای روشن و مسیرهای قانونی مطمئن برای تسویه دارند،

از مزیت نسبی برخوردارند.

در مقابل، شرکت‌هایی که به یک کشور مقصد، یک خریدار یا یک مسیر حمل وابسته‌اند، بیشتر در معرض اختلال قرار می‌گیرند. تولیدکنندگان وابسته به واردات مواد اولیه نیز ممکن است فشار مضاعفی تجربه کنند؛ زیرا دشواری وصول مطالبات صادراتی با مشکل تأمین ارز وارداتی ترکیب می‌شود.

از سوی دیگر، شرکت‌های معتبر خدمات لجستیک، بیمه، مدیریت اسناد و مشاوره تجارت خارجی می‌توانند در صورت توسعه ابزارهای مناسب، فرصت ارائه خدمات تخصصی بیشتری پیدا کنند.

تصمیم عملی برای صادرکنندگان

مدیران بنگاه‌های صادراتی لازم است پیش از پذیرش سفارش جدید، حاشیه سود واقعی هر قرارداد را پس از لحاظ‌کردن هزینه مالی، بیمه، حمل، توقف مرزی و ریسک وصول وجه محاسبه کنند.

همچنین تهیه برنامه جریان نقدی برای چند سناریوی تأخیر در دریافت پول ضروری است. قراردادی که روی کاغذ سودآور به نظر می‌رسد، ممکن است در صورت طولانی‌شدن دوره وصول مطالبات، منابع لازم برای اجرای سفارش بعدی را از بین ببرد.

تنوع‌بخشی به مشتریان و مسیرهای حمل، استفاده از پیش‌پرداخت‌های متناسب با ریسک، مذاکره درباره زمان تحویل و ثبت دقیق هزینه‌های هر مقصد، اقداماتی است که می‌تواند مستقل از تصمیم‌های بزرگ سیاست‌گذاری انجام شود.

حکم فرصت امروز: در شرایط کنونی، حفظ نقدینگی و اطمینان از وصول مطالبات باید به‌اندازه افزایش حجم فروش صادراتی اهمیت داشته باشد. صادراتی که سرمایه در گردش بنگاه را قفل کند، الزاماً به رشد پایدار کسب‌وکار منجر نمی‌شود.

زمان وصول درآمدها می‌تواند به توقف سفارش‌های جدید منجر شود؛ حتی زمانی که تقاضای خارجی برای محصول همچنان وجود دارد.

صادرات چگونه به مسئله تولید تبدیل می‌شود؟

پیوند صادرات و تولید را می‌توان در چرخه سرمایه در گردش مشاهده کرد. کارخانه‌ای که بخشی از محصولات خود را صادر می‌کند، درآمد ارزی را برای تأمین مواد اولیه، قطعات و ادامه فعالیت تولیدی در نظر می‌گیرد. اگر وصول این درآمد یا دسترسی به منابع حاصل از آن به تأخیر بیفتد، ظرفیت خرید مواد اولیه کاهش می‌یابد.

در مرحله بعد، کارخانه ممکن است ناچار شود حجم تولید را کم کند، برخی سفارش‌ها را به تعویق بیندازد یا از مشتریان داخلی و خارجی درخواست پیش‌پرداخت بیشتری داشته باشد. این تغییرات معمولاً قدرت رقابت بنگاه را کاهش می‌دهد و ممکن است مشتری خارجی را به سمت تأمین‌کننده دیگری سوق دهد.

مشکل زمانی پیچیده‌تر می‌شود که هزینه‌های تولید نیز روند افزایشی داشته باشند. رشد هزینه انرژی، حمل‌ونقل، بیمه، تأمین قطعات و نگهداری تجهیزات، منابع نقدی مورد نیاز برای تولید هر واحد محصول را افزایش می‌دهد. به این ترتیب، صادرکننده برای تولید همان مقدار کالای قبلی به سرمایه بیشتری نیاز دارد، در حالی که ممکن است دسترسی او به تسهیلات بانکی محدودتر شده باشد.

مرز، حلقه دیگر هزینه صادرات

یکی دیگر از چالش‌های مطرح‌شده از سوی فعالان اقتصادی، زمان و هزینه تشریفات مرزی است. هر روز توقف محموله می‌تواند هزینه انبارداری، خواب سرمایه، حمل و احتمال تأخیر در تحویل سفارش را افزایش دهد.

این مسئله در صادرات محصولات غذایی، کشاورزی و کالاهای دارای زمان تحویل محدود حساسیت بیشتری دارد. تأخیرهای تکرارشونده ممکن است کیفیت محصول، اعتبار فروشنده و قابلیت برنامه‌ریزی خریدار را تحت تأثیر قرار دهد.

در بازارهای منطقه‌ای، رقابت صرفاً بر سر قیمت کارخانه نیست. خریدار خارجی معمولاً مجموع قیمت کالا، هزینه حمل، شرایط پرداخت، زمان تحویل و اطمینان از تداوم تأمین را مقایسه می‌کند. بنابراین کاهش تشریفات غیرضروری، هماهنگی ساعت فعالیت مرزها و امکان بررسی اسناد پیش از رسیدن محموله می‌تواند اثر اقتصادی مستقیمی بر توان رقابت صادرکنندگان داشته باشد.

نخه سناریو برای ماه‌های آینده

در سناریوی نخست، سازوکارهای اجرایی تجارت بدون تغییر عمده ادامه پیدا می‌کنند. در این وضعیت، صادرکنندگان دارای نقدینگی بیشتر احتمالاً سهم بیشتری از بازارها را حفظ خواهند کرد؛ اما بنگاه‌های کوچک و متوسط در معرض کاهش سفارش، افزایش هزینه مالی و خروج تدریجی از برخی بازارها قرار می‌گیرند.

بلااستفاده ماندن هزاران متر زمین در دستگاه‌های دولتی

رئیس مرکز ملی مولدسازی دارایی‌های دولت در ادامه با تاکید بر ضرورت استفاده بهینه از اموال دولتی گفت: دولت‌ها در همه جای دنیا باید بتوانند از اموال و دارایی‌های در اختیار خود برای منافع اقتصاد ملی استفاده کنند.

وی اظهار کرد: در کشور املاک زیادی در اختیار دستگاه‌های دولتی قرار دارد که یا مازاد هستند یا در صورت مازاد نبودن، به شکل بهینه مورد استفاده قرار نمی‌گیرند.

امیررحیمی افزود: در برخی از بهترین نقاط تهران، مراکز و مجموعه‌هایی وجود دارد که تنها از بخش محدودی از املاک خود، مانند چند مغازه یا یک استخر، استفاده می‌کنند اما هزاران مترمربع زمین بلااستفاده باقی مانده است.

وی گفت: مرکز ملی مولدسازی تلاش می‌کند ابتدا با ایجاد ارزش‌افزایی، ارزش اقتصادی این دارایی‌ها را افزایش داده و منابع حاصل از مولدسازی را در اختیار همان دستگاه قرار دهد تا بتواند وظایف حاکمیتی و اجرایی خود را با توان بیشتری انجام دهد.

مسیرهای شناسایی املاک مازاد

امیررحیمی درباره روند شناسایی دارایی‌های مازاد دولت گفت: مرکز ملی مولدسازی از مسیرهای مختلف، از جمله شناسایی توسط مجری یا معرفی دستگاه‌های اجرایی و بهره‌برداران، املاک مازاد را شناسایی می‌کند.

وی توضیح داد: دستگاه‌های دولتی می‌توانند املاکی را که در اختیار دارند و مازاد تشخیص می‌دهند، برای انجام اقدامات مولدسازی معرفی کنند و مرکز نیز با استفاده از اختیارات قانونی، برای ایجاد بالاترین کاربری و ارزش‌افزایی این دارایی‌ها اقدام می‌کند. رئیس مرکز ملی مولدسازی دارایی‌های دولت با یادآوری یک نمونه از اقدامات انجام شده، گفت: زندان رجایی‌شهر در کرج در اوایل

۴۰ همت املاک دولتی در انتظار واگذاری؛ هزاران متر زمین بلااستفاده است

مهرماه امسال، بر اساس مصوبات مولدسازی تعیین تکلیف و تخریب شد و بخشی از این محدوده به فضای شهری کرج اختصاص یافت. وی افزود: این اقدام در کنار ایجاد پارک، فضای سبز و سایر فضاهای شهری، امکان واگذاری اراضی مازاد را نیز فراهم می‌کند.

۴۰ همت املاک در انتظار واگذاری

امیررحیمی درباره دستور کار جلسه بعدی کمیته تخصصی گفت: واگذاری اراضی مازاد به ارزش نزدیک به ۴۰ هزار میلیارد تومان در دستور کار قرار دارد. این رقم جدا از ارزش فضاهای شهری ایجادشده در محدوده زندان رجایی‌شهر است و در مجموع حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان عایدی برای دولت و مجموعه سازمان‌های ذی‌نفع ایجاد خواهد کرد.

برگزاری منظم جلسات کمیته تخصصی مولدسازی

وی به برنامه‌ریزی برای ازسرگیری منظم جلسات هیئت عالی مولدسازی اشاره کرد و افزود: پس از حدود ۵ تا ۶ ماه، پنجاهوسومین جلسه هیئت عالی مولدسازی در روزهای آینده برگزار می‌شود. هیئت عالی مولدسازی که با حضور معاون اول رئیس‌جمهور تشکیل می‌شود، بالاترین سطح تصمیم‌گیری در حوزه مولدسازی دارایی‌های دولت است. رئیس مرکز ملی مولدسازی دارایی‌های دولت درباره برنامه برگزاری جلسات کمیته تخصصی نیز گفت: بر اساس نظم جدید، مقرر شده جلسات کمیته تخصصی مولدسازی هر دو هفته یک‌بار، روزهای دوشنبه برگزار شود. همچنین جلسات هیئت عالی نیز احتمالاً با فاصله دو تا سه هفته از جلسات کمیته تخصصی برگزار خواهد شد و روزهای چهارشنبه برای برگزاری این جلسات در نظر گرفته شده است.

امیررحیمی ابراز امیدواری کرد با ایجاد این نظم، روند تشکیل جلسات و اجرای فرآیندهای قانونی مولدسازی دارایی‌های دولت بار دیگر در اقتصاد کشور فعال شود.

اخبار

عرضه مستقیم لاستیک و روغن موتور در ۳۰۰ نقطه تهران

رئیس کمیسیون لاستیک و روغن خودرو اتاق اصناف ایران از اجرای آزمایشی طرح عرضه مستقیم لاستیک و روغن خودرو در ۳۰۰ نقطه تهران خبر داد و گفت: در این طرح کالاها از طریق تعاونی‌ها و با نظارت اتحادیه با قیمت مصوب کارخانه به‌علاوه سود متعارف و جزئی تعاونی‌ها به مصرف‌کنندگان عرضه می‌شود و واحدهای صنفی دارای امکان نصب لاستیک و تعویض روغن نیز در اولویت قرار دارند.

به گزارش ایسنا، رضا عباس‌آبادی- رئیس کمیسیون لاستیک و روغن خودرو اتاق اصناف ایران- با تشریح سازوکار فعالیت اتحادیه و تعاونی‌های مربوطه در طرح عرضه لاستیک و روغن خودرو اظهار کرد: اتحادیه نمی‌تواند فعالیت بازرگانی یا تجاری انجام دهد چراکه این موضوع در اساسنامه و قانون پیش‌بینی نشده است، بنابراین تعاونی‌های مربوطه در این زمینه وارد عمل می‌شوند.

وی افزود: اتحادیه بر روند عرضه کالا از مبدا یعنی تولیدکنندگان و کارخانه‌های تولید لاستیک و همچنین چهار کارخانه اصلی تولید روغن به تعاونی‌ها نظارت دارد. در ادامه کالاها از طریق تعاونی‌ها و به شکل شبکه مویرگی در اختیار اعضای که دارای پروانه کسب و مجوز معتبر از تعاونی هستند قرار می‌گیرد.

عباس‌آبادی در گفت‌وگویی تلویزیونی با اشاره به اینکه هدف از اجرای این طرح تنظیم بازار و عرضه مستقیم به مصرف‌کننده نهایی است، اظهار کرد: اعضای که دارای پروانه معتبر هستند کالاها را تحویل می‌گیرند و در معرض دید، فروش مردم و مصرف‌کننده نهایی قرار می‌دهند. این کالاها اعم از روغن و تایر با قیمت مصوب و قیمت تعیین‌شده عرضه خواهند شد و در حال حاضر این طرح در ۳۰۰ نقطه از تهران به‌عنوان پایلوت اجرا می‌شود.

رئیس کمیسیون لاستیک و روغن خودرو اتاق اصناف ایران در توضیح قیمت مصوب کالاها گفت: هر کالای مورد نظر قیمت مصوب خودش را دارد، یعنی قیمتی که کارخانه تعیین کرده است؛ البته تعاونی نیز بابت عرضه تحویل و اقداماتی که انجام می‌دهد سود متعارف و بسیار جزئی دریافت می‌کند که فکر می‌کنم در حد سه درصد باشد و کالا با این محاسبه به مصرف‌کننده ارائه می‌شود.

وی ادامه داد: قطعا در این طرح واحدهای صنفی‌ای که توانایی نصب و تعویض را دارند نیز در اولویت قرار می‌گیرند تا مردم بتوانند در همان محل لاستیک را رینگ کنند یا روغن خودروی خود را تعویض کنند. اگر این طرح مجدداً قابلیت توسعه داشته باشد و نتایج بسیار مثبتی به همراه بیاورد قطعا سایر واحدهای صنفی نیز با درخواست خود در این طرح دیده خواهند شد.

سد تهران مقابل چاه‌های غیرمجاز

برداشت‌های غیرمجاز از منابع آب زیرزمینی و تلاش برای حفظ ذخایر آبخوان‌ها، انسداد چاه‌های غیرمجاز را به یکی از محورهای مدیریت منابع آب در استان تهران کرده است. به گونه‌ای که طی دو سال گذشته بیش از ۵۶۰۰ حلقه چاه غیرمجاز با دستور قضایی مسدود و حجمی بالغ بر ۱۰۰ میلیون متر مکعب آب در آبخوان‌ها حفاظت شد.

به گزارش ایسنا، برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی در کنار حفر و بهره‌برداری از چاه‌های غیرمجاز فشار مضاعفی بر آبخوان‌های کشور وارد می‌کند، مسئله‌ای که علاوه بر کاهش ذخایر آبی می‌تواند پیامدهایی مانند افت کیفیت آب و فرونشست زمین را به دنبال داشته باشد. در این میان استان تهران با مسئله برداشت غیرمجاز از منابع آب زیرزمینی مواجه است و مقابله با این چاه‌ها در کنار کنترل برداشت از منابع مجاز از جمله اقدامات مورد توجه برای حفاظت از ذخایر آبی به شمار می‌رود.

در این باره رام‌ا حبیبی- معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای استان تهران- اعلام کرده است که طی سال‌های ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ بیش از ۵۶۰۰ حلقه چاه غیرمجاز در این استان با دستور قضایی پر شده و با اجرای این اقدام حجمی بالغ بر ۱۰۰ میلیون مترمکعب آب در آبخوان‌ها حفاظت شده است.

چاه‌های غیرمجاز چگونه شناسایی می‌شوند؟

حبیبی با اشاره به روش‌های شناسایی چاه‌های غیرمجاز در استان تهران توضیح داده که این فرایند از سه طریق آمارگیری دوره‌ای، گشت و بازرسی و گزارش‌های مردمی انجام می‌شود. در روش اول اکیپ‌های آمارگیری در سراسر استان فعالیت می‌کنند و اطلاعات تمامی منابع آبی مجاز و غیرمجاز را ثبت می‌کنند. این آمارگیری هر چهار سال یکبار انجام می‌شود و در صورت نیاز، فاصله آن به دو سال کاهش می‌یابد.

اما فعالیت اکیپ‌های گشت و بازرسی دومین روش شناسایی این چاه‌هاست؛ در حال حاضر ۲۸ اکیپ بازرسی در روستاها و شهرهای استان تهران به‌طور مستمر گشت‌زنی می‌کنند و در صورت مشاهده حفاری غیرمجاز یا دریافت گزارش در این زمینه برای پیگیری موضوع وارد عمل می‌شوند. همچنین گزارش‌های مردمی نیز سومین مسیر شناسایی چاه‌های غیرمجاز است به این صورت که شهروندان می‌توانند موارد مشکوک را از طریق سامانه ۱۲۲ سامانه رسیدگی به اخبار و شکایات آب و فاضلاب گزارش دهند.

چه کسانی مجاز به برداشت از منابع آب هستند؟

منابع آبی به دو بخش سطحی و زیرزمینی تقسیم می‌شوند و بهره‌برداری از هر یک تابع ضوابط مشخصی است. در منابع آب زیرزمینی دارندگان پروانه بهره‌برداری از چاه مجاز به برداشت هستند و در منابع آب سطحی نیز افرادی که از گذشته حقیاب‌بر رودخانه‌ها بوده‌اند می‌توانند از سهم خود استفاده کنند. قنوات و چشمه‌ها نیز از جمله منابع آب زیرزمینی محسوب می‌شوند که صاحبان حقیقه مجازند بر اساس حقیقه خود از آن‌ها بهره‌برداری کنند.

هدف‌گذاری برای پر کردن ۳۰۰۰ حلقه چاه غیرمجاز

در ادامه اقدامات مربوط به حفاظت از منابع آب زیرزمینی برای سال جاری پر کردن حدود ۳۰۰۰ حلقه چاه غیرمجاز هدف‌گذاری شده است؛ این اقدام در کنار توسعه استفاده از کنتورهای هوشمند با هدف کنترل برداشت از منابع آب و جلوگیری از بهره‌برداری غیرمجاز دنبال می‌شود. در سطح ملی هم برنامه هفتم توسعه اهدافی را برای صرفه‌جویی و مدیریت مصرف آب تعیین کرده است، بر این اساس کدها ۱۵ میلیارد مترمکعبی برداشت آب در سطح کشور هدف‌گذاری شده و در بخش کشاورزی میزان برداشت باید به ۶۵ میلیارد مترمکعب کاهش یابد.

با توجه به فشار واردشده بر منابع آب زیرزمینی انسداد چاه‌های غیرمجاز به‌تنهایی نمی‌تواند پاسخگوی همه چالش‌های موجود در این حوزه باشد و کنترل برداشت از چاه‌های مجاز، توسعه کنتورهای هوشمند و نظارت مستمر بر میزان مصرف نیز اهمیت دارد. مجموعه این اقدامات در صورت اجرای مستمر و هماهنگی می‌تواند به مدیریت بهتر منابع آب زیرزمینی و کاهش فشار بر آبخوان‌ها کمک کند.

در حالی که بنگاه کوچک‌تر ناچار است کاهش تولید یا افزایش هزینه را ببذیرد.

هزینه پنهان ناترازی

برای سنجش اثر اقتصادی محدودیت انرژی، تنها محاسبه ارزش تولید اذدست‌رفته کافی نیست. هزینه فرصت عدم تحویل سفارش، جریمه‌های احتمالی قراردادی، کاهش بهره‌وری نیروی کار و افزایش هزینه تأمین مالی نیز باید در نظر گرفته شوند.

فرض کنیم یک کارخانه سفارش ثابت ماهانه دارد. اگر محدودیت انرژی موجب شود ظرفیت عملیاتی آن به‌طور موقت کاهش یابد، بنگاه ممکن است برای حفظ مشتری به اضافه‌کاری، خرید محصول از تولیدکننده دیگر یا استفاده از حمل سریع‌تر متوسل شود.

این اقدامات در ظاهر مانع از دست رفتن سفارش می‌شوند، اما حاشیه سود را کاهش می‌دهند. بنابراین ممکن است حجم فروش ثبت‌شده تغییر چندانی نکند، در حالی که سود عملیاتی شرکت به‌شدت تحت فشار قرار گرفته باشد.

در مرحله بعد، کاهش سود داخلی توان بنگاه را برای نوسازی ماشین‌آلات کم می‌کند. تجهیزاتی که باید جایگزین یا بهینه شوند، مدت بیشتری در خط تولید باقی می‌مانند و مصرف انرژی بالاتر آنها دوباره به تشدید مشکل اولیه منجر می‌شود.

به این ترتیب، ناترازی انرژی می‌تواند چرخه‌ای معیوب ایجاد کند: محدودیت تولید، کاهش سود، افت سرمایه‌گذاری، فرسودگی تجهیزات و افزایش مجدد شدت مصرف انرژی.

صادرات صنعتی چه آسیبی می‌بیند؟

در بازار صادراتی، مشتری خارجی معمولاً به تداوم تأمین و قابل پیش‌بینی بودن زمان تحویل اهمیت زیادی می‌دهد. اگر صادرکننده نتواند تاریخ تحویل را با اطمینان تعیین کند، حتی قیمت رقابتی نیز ممکن است برای حفظ قرارداد کافی نباشد.

این مسئله درباره محصولات که بخشی از زنجیره تأمین صنایع دیگر هستند، شدیدتر است. یک خریدار خارجی نمی‌تواند برنامه تولید خود را بر پایه وعده‌های نامطمئن تأمین مواد اولیه تنظیم کند. با تکرار تأخیرها، خریدار به سمت تأمین‌کننده‌ای حرکت می‌کند که شاید قیمت بالاتری داشته باشد، اما از پایداری بیشتری برخوردار است. در چنین شرایطی، هزینه انرژی فقط در صورت‌حساب کارخانه دیده نمی‌شود؛ بلکه در تخفیف‌های اجباری، کاهش اعتبار تجاری و از دست رفتن فرصت‌های توسعه بازار نیز ظاهر می‌شود.

تسویه کامل مطالبات گندم‌کاران با پرداخت ۴۵۰ همت

تسویه کامل مطالبات گندم‌کاران رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور در مصاحبه تلویزیونی با اشاره به خرید تضمینی گندم در سال جاری، اظهار کرد: دولت حدود ۴۵۰ هزار میلیارد تومان برای خرید گندم هزینه کرده و سازمان برنامه و بودجه تمام مطالبات گندمکاران را از حدود ۱۰ روز پیش تسویه کرده است.

پورمحمدی افزود: پیگیری مراحل اجرایی و پرداخت نهایی به کشاورزان باید از سوی دستگاه‌های مسئول دنبال شود.

وی با اشاره به هزینه‌های دولت برای تأمین نان گفت: گندم خریداری‌شده با احتساب هزینه‌های مرتبط، برای دولت کیلویی حدود ۷۰ هزار تومان تمام می‌شود، اما با قیمتی بسیار پایین‌تر در اختیار نانوایان قرار می‌گیرد؛ اقدامی که با هدف حمایت از معیشت مردم و تأمین امنیت غذایی انجام می‌شود.

فرصت امروز: ناترازی انرژی دیگر صرفاً به معنای قطعی برق یا محدودیت مصرف گاز نیست؛ این مسئله به یکی از عوامل اصلی کاهش ظرفیت تولید، افزایش هزینه تمام‌شده و تضعیف رقابت‌پذیری صنعت ایران تبدیل شده است.

در شرایطی که بنگاه‌های صنعتی ایران با دشواری تأمین نقدینگی و محدودیت دسترسی به بازارهای صادراتی مواجه‌اند، مسئله انرژی به یک فشار مستقل و ساختاری تبدیل شده است. هشدار تازه رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس درباره اثر ناترازی انرژی بر صادرات و سرمایه‌گذاری، نشان می‌دهد که این چالش را نمی‌توان فقط در چارچوب مشکلات فصلی شبکه برق و گاز بررسی کرد. اگر یک کارخانه نتواند برای روزها و هفته‌های آینده از تأمین انرژی مورد نیاز خود اطمینان داشته باشد، برنامه تولید، تحویل سفارش، استخدام نیروی انسانی و توسعه ظرفیت آن با عدم قطعیت مواجه خواهد شد.

در اقتصاد صنعتی، انرژی یک نهاده عادی نیست که بتوان آن را در کوتامدت به‌آسانی با کالای دیگری جایگزین کرد. خطوط تولید فولاد، سیمان، شیشه، مواد شیمیایی و بسیاری از صنایع پیوسته به جریان پایدار انرژی نیاز دارند. قطع یا محدودیت تأمین انرژی ممکن است فقط چند ساعت ادامه یابد، اما هزینه واقعی آن از مدت توقف فراتر رود و شامل راهاندازی مجدد تجهیزات، افت راندمان، ضایعات مواد و تأخیر در تحویل سفارش شود.

از خاموشی تا کاهش سرمایه‌گذاری

مشکل اصلی زمانی آغاز می‌شود که بنگاه به‌جای برنامه‌ریزی برای رشد تولید، ناچار شود بخش مهمی از منابع مدیریتی و مالی خود را صرف مقابله با اختلالات انرژی کند. نصب مولد اضطراری، خرید تجهیزات جایگزین، تغییر شیفت‌های کاری یا انتقال بخشی از تولید به زمان‌های دیگر، در برخی صنایع راهکاری قابل اجراست؛ اما برای همه بنگاه‌ها امکان‌پذیر نیست.

تفاوت میان صنایع در این نقطه اهمیت پیدا می‌کند. یک واحد مونتاژ ممکن است بتواند ساعات فعالیت خود را تغییر دهد، اما یک کارخانه دارای کوره صنعتی یا خط تولید پیوسته، با محدودیت‌های فنی بیشتری مواجه است. همچنین بنگاه‌های کوچک معمولاً قدرت سرمایه‌گذاری در زیرساخت اختصاصی انرژی را ندارند.

در نتیجه، ناترازی انرژی می‌تواند شکاف میان بنگاه‌های بزرگ و کوچک را افزایش دهد. بنگاهی که منابع مالی بیشتری در اختیار دارد، ممکن است بخشی از ریسک را با سرمایه‌گذاری در تأمین انرژی کاهش دهد،

پرونده‌های تاخیر واردات روی میز اتاق بازرگانی

معاون خدمات تجاری سازمان توسعه تجارت ایران از توافق بانک مرکزی برای واگذاری رسیدگی به پرونده‌های تاخیر واردات بازرگانان به اتاق بازرگانی خبر داد و اعلام کرد: بسته تسهیل تجارت و اصلاح مقررات رفع تعهد ارزی نیز در دستور کار قرار گرفته است.

به گزارش ایسنا، محمدمصدق قننادزاده، معاون خدمات تجاری سازمان توسعه تجارت ایران، از توافق با بانک مرکزی برای واگذاری رسیدگی به پرونده‌های تأخیر در واردات بازرگانان به اتاق بازرگانی خبر داد و گفت: بسته تسهیل تجارت با هدف رفع مشکلات رسوب کالا و تأخیر در تشریفات گمرکی نیز نهایی شده است.

وی با اشاره به آماده شدن نسخه پیشنهادی اصلاح آیین‌نامه‌های بازگشت ارز در دولت اظهار کرد: اصل بازگشت ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی ضروری است، اما روش‌های بازگشت، نحوه محاسبه تعهدات و گروه‌بندی صادرکنندگان باید متناسب با شرایط بخش‌های مختلف اقتصادی اصلاح شود.

قننادزاده با بیان اینکه محدودیت روش‌های مجاز بازگشت ارز و اختلاف نرخ‌ها به بخشی از عدم ایفای تعهدات ارزی و تخلفاتی مانند استفاده از کارت‌های اجاره‌ای دامن زده است، افزود: کاهش گروه‌بندی‌های ارزی و محدود کردن تبعیض ناشی از چندنرخ بودن ارز در دستور کار قرار دارد. همچنین امکان استفاده از روش‌های متنوع بازگشت ارز برای برخی گروه‌ها افزایش یافته و فرصت مصلاحه ارزی تا پایان سال برقرار است.

وی درباره تعهدات ارزی سال‌های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۳ گفت: مصوبه امکان واردات کالا با رعایت شرایط تعیین‌شده، از جمله ایفای پنج درصد تعهدات، هنوز اجرایی نشده است. او همچنین از نهایی شدن سازوکار تعیین تکلیف تعهدات ارزی مرزنشینان از سال ۱۳۹۷ با توافق بانک مرکزی و گمرک و تصویب تعیین تکلیف تعهدات برخی شرکت‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مربوط به سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ خبر داد.

قننادزاده با اشاره به مشکلات صادرکنندگان زعفران و مواد غذایی در پرونده‌های تعهد ارزی بیشتر از ارزش واقعی صادرات اظهار کرد: اصلاح مقررات برای بازگشایی پرونده‌های گذشته در گمرک و اصلاح تعهدات در صورت موجه بودن دلایل در حال پیگیری است. سازمان توسعه تجارت با همکاری بانک مرکزی و سایر دستگاه‌ها، تعیین تکلیف پرونده‌های فرسایشی و رفع موانع تجاری را دنبال می‌کند.

چگونه ماموران سرشماری را تشخیص دهیم؟

دبیر ستاد نهمین سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی مبنا گفت: ماموران آمارگیری در طرح سرشماری با لباس رسمی دارای نشان مرکز آمار ایران و کارت شناسایی معتبر به خانوارهای منتخب مراجعه می‌کنند و اطلاعات مورد نیاز را از طریق پرسشنامه‌های الکترونیکی ثبت خواهند کرد.

به گزارش ایسنا علی اکبر محزون اظهار کرد: بخشی از اطلاعات مورد نیاز در این طرح با مراجعه حضوری به درصد بسیار کمی از خانوارهای کشور جمع‌آوری خواهد شد. مأموران آمارگیری آموزش‌های لازم را دیده‌اند و آزمون آن‌ها نیز امروز برگزار می‌شود تا افراد واجد شرایط برای این مأموریت انتخاب شوند.

وی افزود: ماموران از میان جوانان همین مرز و بوم انتخاب می‌شوند و اطلاعات مورد نیاز را بر اساس پرسشنامه‌ای که از طریق تبلت در اختیار آن‌ها قرار می‌گیرد، از خانوارها دریافت می‌کنند.

دبیر ستاد نهمین سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی مبنا که در یک گفت‌وگوی تلویزیونی سخن می‌گفت، تصریح کرد: این افراد با لباس رسمی مشخص و نشان مرکز آمار ایران و سرشماری به خانوارها مراجعه خواهند کرد. همچنین آرم مرکز آمار ایران و نشان سرشماری روی لباس آن‌ها نصب شده و مأموران کارت شناسایی معتبر نیز همراه خواهند داشت تا خانواده‌ها بتوانند با اطمینان از هویت آن‌ها، اطلاعات مورد نیاز را ارائه کنند.

وی در پایان گفت: در صورت بروز هرگونه سؤال یا ابهام خانوارها می‌توانند با ستادهای استانی تماس بگیرند؛ همچنین اگر مأمور آمارگیری به محل مراجعه کند اما کسی در منزل حضور نداشته باشد، تلاش می‌شود با گذاشتن یادداشت، راه ارتباطی با ستاد مربوطه در اختیار خانوار قرار گیرد. بر این اساس، شماره‌های ۴۰۰۲۱ و ۴۰۰۲۱-۰ برخی شماره‌های دیگر برای برقراری ارتباط و پاسخ‌گویی به سؤالات خانواده‌ها در نظر گرفته شده است.

افزایش قابل توجه حملات به زیرساخت‌های ارتباطی کشور

معاون وزیر ارتباطات از افزایش قابل‌توجه شدت و تکرار حملات DDoS علیه شبکه‌ها و زیرساخت‌های ارتباطی کشور در دو روز گذشته خبر داد.

به گزارش ایسنا، بهزاد اکبری – مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت کشور در صفحه شخصی خود در پلت فرم ایکس، از افزایش قابل‌توجه شدت و تکرار حملات DDoS علیه شبکه‌ها و زیرساخت‌های ارتباطی کشور در دو روز گذشته خبر داد و اعلام کرد که بخش عمده‌ای از این حملات توسط سامانه‌های دفاعی مهار شده و پایداری شبکه حفظ شده است.

معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، با توجه به تشدید این حملات،به سازمان‌ها، کسب‌وکارهای اینترنتی، مراکز داده و ارائه‌دهندگان خدمات دیجیتال توصیه کرد ضمن افزایش پایش امنیتی، آمادگی و تنظیمات حفاظتی سامانه‌های خود را تقویت کنند.

آمادگی ایران ایر برای انتقال دارو

این مقام مسئول با اشاره به کاهش تعداد هواپیماهای فعال ایران‌ایر گفت: پرسش ساده این است که چگونه تعداد هواپیماهای ما از حدود ۴۰ تا ۵۰ فروند به هفت یا هشت فروند رسیده است؟ در این مدت هم

تعداد هواپیماهای فعال کاهش یافته و هم با مشکلات نیروی انسانی مواجه بوده‌ایم. این وضعیت نشان می‌دهد که باید درباره شیوه مدیریت منابع و ساختار شرکت بازنگری جدی صورت گیرد.

وی با اشاره به وضعیت ناوگان افزود: بخشی از هواپیماها به دلیل کمبود خلبان، کمبود منابع مالی یا ترکیبی از این دو امکان پرواز ندارند. حتی در شرایطی که منابع مالی در کوتاه‌مدت تأمین می‌شود، فراهم کردن سایر الزامات عملیاتی به‌سرعت امکان‌پذیر نیست.

با خصوصی سازی ایران ایر مخالفم

عبدالحی با اعلام مخالفت خود با خصوصی‌سازی ایران‌ایر اظهار کرد: از سال ۱۴۰۲ بار دیگر موضوع خصوصی‌سازی شرکت مطرح شده، اما بنده با این موضوع مخالفم و اگر روزی قرار باشد با امضای من در این فرآیند تصمیم‌گیری شود، در آن مشارکت نخواهم کرد. به اعتقاد من خصوصی‌سازی یک ایرلاین مادر اساساً معنا ندارد.

مدیرعامل ایران ایر با اشاره به تجربه سایر کشورها گفت: دولت‌ها در شرایط خاص برای حفظ شرکت‌های هواپیمایی ملی خود وارد عمل می‌شوند. برای مثال در دوران کرونا دولت آلمان منابع مالی قابل‌توجهی در اختیار لوفت‌هانزا قرار داد تا این شرکت بتواند از مشکلات آن دوره عبور کند. هر کشوری به یک ایرلاین مادر نیاز دارد و ایران‌ایر نیز در طول فعالیت خود مأموریت‌های متعددی برای کشور انجام داده است. ایران‌ایر صرفاً یک بنگاه خصوصی نیست که بتوان مأموریت‌های آن را تنها براساس درآمد و هزینه سنجید. این شرکت در مقطعی نقش تنظیم‌کننده بازار را نیز ایفا کرده است برای مثال زمانی که قیمت پرواز مشهد افزایش پیدا می‌کند و نرخ‌های بالاتری پیشنهاد می‌شود، ایران‌ایر با عرضه بلیت در نرخ‌های پایین‌تر به تنظیم بازار کمک می‌کند. همچنین پروازهای متعددی براساس وظایف و مأموریت‌های محول‌شده به شرکت انجام شده که لزوماً از نظر اقتصادی برای آن درآمدزا نبوده است.

مطالبات پرداخت‌نشده ایران‌ایر از دولت

وی با اشاره به پروازهای تکلیفی شرکت از سال ۱۳۶۴ تا ۱۳۹۴ اظهار کرد: انجام پروازهای تکلیفی وظیفه ما بوده و در این زمینه بحث نداریم، اما هزینه این پروازها به‌طور کامل پرداخت نشده است. ایران‌ایر بابت این پروازها از دولت‌های وقت مطالباتی داشته که باید با توجه به نرخ ارز و شرایط اقتصادی زمان انجام پروازها محاسبه شود. بر اساس محاسبات مطرح‌شده میزان مطالبات شرکت بابت این پروازها حدود یک‌هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان بوده است. بخشی از این مبلغ حدود ۵۵۰ میلیارد تومان پرداخت شده، اما این پرداخت نیز از نظر ما محاسبه و تسویه کامل مطالبات محسوب نمی‌شود زیرا هزینه‌ها در سال‌های گذشته ایجاد شده‌اند و ارزش پول در طول زمان تغییر کرده است.

این مقام مسئول ادامه داد: برای محاسبه دقیق این مطالبات باید نرخ ارز در زمان انجام پروازها و شاخص‌های مربوط به همان دوره در نظر گرفته شود. نمی‌توان هزینه‌ای را که سال‌ها پیش ایجاد شده است، بدون توجه به شرایط اقتصادی آن زمان، با مبالغ اسمی پرداخت‌شده در سال‌های بعد مقایسه کرد.

تشریح برنامه‌های پروازی ایران‌ایر برای حج

وی درباره برنامه‌ریزی برای پروازهای حج تمتع سال ۱۴۰۶ اظهار کرد: در حال حاضر صحبت‌های مقدماتی در این زمینه مطرح شده، اما هنوز جزئیات مشخص نیست. قرارداد حج امسال در سال گذشته منعقد شده بود و باید منتظر ماند تا روند برنامه‌ریزی برای سال آینده مشخص شود.

عبدالحی با اشاره به برخی محدودیت‌ها و تغییرات در برنامه‌های پروازی ایران‌ایر گفت: گاهی برای انجام پرواز به مقاصد مختلف، از جمله بانکوک یا نجف، برنامه‌ریزی می‌کنیم اما شرایط عملیاتی و وضعیت هواپیماها به‌گونه‌ای است که ممکن است امکان اجرای برنامه‌ها تغییر کند. سال گذشته پروازهای اربعین از هفت شهر انجام می‌شد اما امسال این تعداد به ۱۷ شهر افزایش یافت. در این دوره با وجود محدودیت تعداد هواپیماها در تهران تلاش کردیم با ایجاد ظرفیت‌های عملیاتی در شهرهایی مانند رشت، رامسر و نوشهر، این شهرها را به مشهد متصل کنیم و دامنه پروازها را گسترش دهیم.

وی همچنین با اشاره به تلاش برای توسعه پروازهای منطقه‌ای اظهار کرد: برای برقراری پرواز به برخی مقاصد خارجی با محدودیت‌های متعددی مواجه هستیم. برای نمونه، افغانستان محدودیت‌هایی برای تعداد نشست‌وبرخاست هواپیماها در فرودگاه کابل تعیین کرده است. با این حال پس از پیگیری‌های انجام‌شده موفق شدیم مجوز دو پرواز مربوط به کابل را دریافت کنیم و قرار است پرواز رفت‌وبرگشت تهران – کابل – مشهد از روز جمعه انجام شود. برای برخی مقاصد دیگر نیز درخواست‌هایی ارائه کرده‌ایم اما هنوز پاسخ قطعی دریافت نشده است. در این زمینه، مکاتبات و پیگیری‌هایی از مسیرهای دیپلماتیک، از جمله با سفارتخانه‌ها، انجام شده تا امکان برقراری پروازها فراهم شود.

ادامه در صفحه ۶

بهره‌برداری مواجه شده‌اند و یک فروند بوئینگ ۷۴۷ باری هم به استانه محدودیت چرخه عملیاتی بدنه رسیده و باید برای انجام تعمیرات لازم آماده شود.

عبدالحی با تأکید بر اینکه ایمنی در اولویت تصمیم‌گیری‌های عملیاتی هما قرار دارد گفت: حتی اگر امکان تمدید برخی محدودیت‌ها با افزایش زمان بهره‌برداری وجود داشته باشد، تمام الزامات فنی و ایمنی باید رعایت شود و هواپیما تنها زمانی به خط پرواز بازمی‌گردد که شرایط لازم را داشته باشد.

مدیرعامل هما با اشاره به انباشته‌شدن مشکلات طی سال‌های گذشته خاطرنشان کرد: وضعیت کنونی نتیجه مجموعه‌ای از محدودیت‌ها و مشکلاتی است که به‌تدریج شکل گرفته‌اند و نمی‌توان آن را صرفاً به عملکرد یک یا دو مدیر نسبت داد. برنامه‌ریزی برای آینده شرکت باید بر مبنای شناخت دقیق وضعیت ناوگان، منابع مالی، نیروی انسانی و محدودیت‌های فنی و عملیاتی انجام شود.

بدهی‌های انباشته ادامه فعالیت در برخی مسیرها را با محدودیت مواجه می‌کند

وی با اشاره به بدهی‌های انباشته هما اظهار کرد: در مقطعی بدهی‌های چند میلیون دلاری به ارائه‌دهندگان خدمات فرودگاهی در استانبول، نجف ، بغداد و دبی ادامه برخی پروازها را با مشکل مواجه کرده بود. هر پرواز علاوه بر هزینه‌های مستقیم، هزینه‌های هندلینگ و خدمات فرودگاهی دارد و وقتی این هزینه‌ها پرداخت نشود، ادامه فعالیت در مسیر مربوطه با محدودیت مواجه خواهد شد.

مدیرعامل هما با بیان اینکه مشکلات این شرکت را باید بر اساس آمار و واقعیت‌های عملیاتی بررسی کرد، افزود: برای ارزیابی عملکرد شرکت باید مشخص باشد چه تعداد هواپیما در اختیار داریم، چند فروند فعال است، چه میزان درآمد از هر مسیر حاصل می‌شود و هزینه‌های عملیاتی چقدر است. نمی‌توان بدون توجه به این شاخص‌ها درباره عملکرد شرکت قضاوت کرد.

عبدالحی همچنین با اشاره به نحوه استفاده از هواپیماهای ATR گفت: این هواپیماها در صورت استفاده در مسیرهای متناسب با ظرفیتشان می‌توانند کارآمد باشند. برای مثال اتصال شهرهای جنوبی کشور به مقاصد حاشیه خلیج فارس مانند کویت، دبی، شارجه و مسقط می‌توانست یکی از کاربردهای مناسب این ناوگان باشد، اما در برخی موارد از این هواپیماها برای پرواز به شهرهایی استفاده شد که تعداد مسافران آن‌ها با ظرفیت و هزینه‌های عملیاتی پرواز تناسب نداشت. وی ادامه داد: پرواز به شهرهایی مانند سمنان، شاهروند، سبزوار، بجنورد، کلاله، پارس‌آباد مغان، ماکو، خوی، ایلام، گچساران، جهرم، لامرد، جریزه بوموسی، رفسنجان، سفرز، خرم‌آباد، همدان، سنجند و یاسوج در مقاطع مختلف انجام شده است. با این حال، در برخی مسیرها تعداد مسافران به‌اندازه‌ای نبود که هزینه سوخت و سایر مخارج پرواز را پوشش دهد. در مواردی نیز با وجود انجام چندین پرواز مجموع مسافران بسیار محدود بوده است.

مدیرعامل هما با تأکید بر ضرورت اصلاح شبکه پروازی اظهار کرد: تصمیم‌گیری درباره ادامه یا توقف هر مسیر باید بر اساس میزان تقاضا، درآمد، هزینه و ملاحظات عملیاتی انجام شود. هدف این نیست که صرفاً تعداد مقاصد پروازی افزایش یابد، بلکه باید از منابع و ناوگان موجود به شکلی استفاده شود که ضمن پاسخ‌گویی به نیازهای کشور، پایداری مالی شرکت نیز حفظ شود.

وی با اشاره به محدودیت‌های موجود در صنعت هوانوردی و مشکلات تأمین قطعات و تجهیزات، اظهار کرد: فاصله زیادی با سایر شرکت‌ها داریم و حتی برای تأمین یک نرم‌افزار ساده نیز ممکن است ناچار شویم از مجموعه دیگری کمک بگیریم. تحریم‌های ما بسیار سخت است و تأمین بسیاری از تجهیزات در انحصار دو یا سه مجموعه قرار دارد. از سوی دیگر محدودیت‌ها روزه‌بروز بیشتر می‌شود و کارکنان ما نیز تحت فشار بیشتری قرار دارند.

عبدالحی با بیان اینکه ایران‌ایر با موانع دیگری نیز مواجه است گفت: برخی شرکت‌های هواپیمایی دیگر، از جمله شرکت‌هایی با ساختارهای شبه‌دولتی از پشتوانه‌های سازمانی متفاوتی برخوردارند، اما ایران‌ایر شرکتی با مالکیت دولتی و سهام‌داری مرتبط با چند وزارتخانه است و ساختار تصمیم‌گیری آن نیز با محدودیت‌هایی همراه است.

این مقام مسئول با اشاره به طرح موضوع خصوصی‌سازی ایران‌ایر از سال ۱۳۸۶ افزود: بارها موضوع خصوصی‌سازی مطرح شده، اما هنوز مشخص نیست شرکت چه اتفاقی برای شرکت بیفتد و چه دارایی‌هایی در اختیار آن باقی بماند. هر بار که موضوع واگذاری مطرح می‌شود بخشی از دارایی‌های شرکت واگذار می‌شود برای مثال زمانی هتل‌های هما واگذار شدند و دلیل این اقدام، سبک‌سازی شرکت عنوان شد؛ اما اکنون این پرسش مطرح می‌شود که چرا دارایی درآمدزای شرکت واگذار شده است. وی ادامه داد: اکنون نیز موضوع واگذاری خدمات فرودگاهی، کترینگ و بخش مهندسی و تعمیرات مطرح است و گفته می‌شود با واگذاری این بخش‌ها، شرکت سبک‌تر خواهد شد. اما اگر این مجموعه‌ها واگذار شوند، ممکن است چند سال بعد دوباره این پرسش مطرح شود که چرا منابع درآمدی شرکت از دست رفته است، همان اتفاقی که درباره هتل‌های هم رخ داد.

مدیرعامل شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (هما) با اشاره به اهمیت تأمین دارو و نیازهای اساسی مردم گفت: آمادگی داریم در صورت اعلام نیاز، برای انتقال دارو به هر مقصدی اقدام کنیم.

به گزارش ایسنا، طاهر عبدالحی در نشست خبری با اشاره به تفاوت شرایط کنونی صنعت هوانوردی با دوران اوج فعالیت این شرکت اظهار کرد: هما در گذشته با برخورداری از ناوگان گسترده به مقاصد متعددی در شرق آسیا، اروپا و آمریکا پرواز داشت اما امروز شرایط عملیاتی و موانع موجود با آن دوران تفاوت چشمگیری دارد.

وی با بیان اینکه در گذشته این شرکت از ناوگانی متنوع شامل هواپیماهای بوئینگ ۷۲۷، ۷۳۷ و ۷۴۷ و همچنین ایرباس ۳۰۰ بهره می‌برد افزود: در آن دوران، هما با تعداد محدودتری از رقبای داخلی و بدون حضور بسیاری از شرکت‌های هواپیمایی منطقه‌ای که امروز در بازار فعال هستند، فعالیت می‌کرد. به همین دلیل مقایسه شرایط آن زمان با وضعیت کنونی بدون در نظر گرفتن تفاوت ظرفیت‌ها و موانع موجود چندان واقع‌بینانه نیست.

عبدالحی با اشاره به گستردگی شبکه پروازی هما در گذشته گفت:

این شرکت به مقاصدی در شرق آسیا از جمله سنول، پکن، بمبئی، توکیو، داکا و بانکوک پرواز داشت. در اروپا نیز شبکه پروازی گسترده‌ای شامل شهرهایی مانند استکهلم، آمستردام، کپنهاگ، لندن، پاریس، فرانکفورت، هامبورگ، میلان، رم، وین، آتن و مادرید برقرار بود. برخی پروازها نیز با ملاحظات خاص و در راستای حفظ روابط دیپلماتیک انجام می‌شدند. در آن مقطع درآمدهای شرکت امکان پوشش هزینه‌ها و توسعه فعالیت‌ها را فراهم می‌کرد اما با کاهش توان مالی و محدودشدن فعالیت‌ها، مدیریت هزینه‌ها و استفاده از ظرفیت‌های موجود اهمیت بیشتری پیدا کرده است.

مدیرعامل هما خاطرنشان کرد: باید وضعیت فعلی هما، امکانات و ظرفیت‌های موجود، برنامه‌های قابل اجرا و همچنین موانعی را که اجرای برخی برنامه‌ها را دشوار می‌کنند، به‌صورت واقع‌بینانه بررسی کرد. هدف این است که با شناخت دقیق شرایط بتوان از ظرفیت‌های موجود برای بهبود عملکرد شرکت استفاده کرد.

وی با اشاره به تغییر شرایط فعالیت هما در دو تا سه دهه گذشته اظهار کرد: در گذشته این شرکت با شبکه گسترده‌ای از پروازهای اروپایی و آسیایی فعالیت می‌کرد و ایران را از حالت جزیره‌ای خارج کرده بود، اما به‌تدریج با محدودیت‌هایی مانند خودداری برخی فرودگاه‌ها از ارائه خدمات، مشکلات سوخت‌رسانی و محدودیت در فروش بلیت مواجه شدیم. این شرایط در کنار افزایش سن ناوگان و دشواری تأمین قطعات، به کاهش تدریجی تعداد هواپیماهای فعال منجر شد.

۴۰ فروند هواپیما داشتیم

مدیرعامل هما با بیان اینکه این شرکت در گذشته بیش از ۴۰ فروند هواپیما در اختیار داشت، افزود: ناوگان هما در آن دوران شامل هواپیماهای بوئینگ ۷۴۷، فوکر، ایرباس‌های ۳۰۰، ۳۰۰-۶۰۰ و ۳۱۰، توپولف و بوئینگ‌های ۷۲۷ و ۷۳۷ بود، اما با گذشت زمان و افزایش چرخه عملیاتی هواپیماها، تأمین قطعات و حفظ آمادگی پروازی آن‌ها دشوارتر شد.

وی ادامه داد: در مقطعی برای حفظ پروازهای اروپایی و پاسخ‌گویی به ملاحظات کشور از بخشی از بازار شرق آسیا فاصله گرفتیم و پروازهایی به مقاصدی مانند سنول، بمبئی، پکن، توکیو، داکا، بانکوک و کوالالمپور را از دست دادیم. این در حالی است که برخی از این مسیرها از جمله پروازهای بانکوک، کوالالمپور و پکن، از ظرفیت درآمدزایی قابل توجهی برخوردار بودند. در نتیجه با کاهش تدریجی درآمد‌ها فاصله میان درآمد و هزینه‌های شرکت کمتر شد و در نهایت مشکلات مالی تشدید شد.

عبدالحی با اشاره به وضعیت نیروی انسانی هما گفت: در شرایطی که تعداد هواپیماهای فعال کاهش پیدا کرده تعداد کارکنان متناسب با این روند تعدیل نشده و در حال حاضر بیش از ۹ هزار نفر در این شرکت فعالیت می‌کنند. این مسئله در کنار کاهش ظرفیت عملیاتی، مدیریت منابع انسانی و هزینه‌ها را دشوارتر کرده است.

دسترسی خلبانان فوکر به شبیه‌ساز دشوار شده

وی یکی دیگر از مشکلات ناوگان را کمبود خلبان برای برخی هواپیماها دانست و توضیح داد: هما برای فعال نگه‌داشتن هواپیماهای فوکر با مشکل دسترسی به شبیه‌ساز پروازی مواجه است. خلبانان برای دریافت مجوز پرواز باید آموزش‌های لازم را در شبیه‌ساز بگذرانند اما محدودیت‌های موجود از جمله دشواری دسترسی به مراکز آموزشی خارج از کشور، روند آموزش بازگشت خلبانان به چرخه پرواز را با مشکل مواجه کرده است.

مدیرعامل هما درباره وضعیت فعلی ناوگان نیز اظهار کرد: از چهار فروند ایرباس ۳۰۰-۶۰۰، دو فروند و از دو فروند ایرباس ۳۱۰، یک فروند فعال است. همچنین از ۱۳ فروند هواپیمای ATR، بسته به شرایط یک یا دو فروند در مقطعی فعال بوده‌اند. دو فروند فوکر نیز با وجود آمادگی هواپیماها، به‌دلیل مشکلات مربوط به خلبانان امکان بهره‌برداری ندارند.

وی با اشاره به توقف فعالیت برخی هواپیماهای دیگر افزود: دو فروند ایرباس ۳۳۰ نیز با محدودیت‌های مربوط به پایان دوره زمانی

